

REPORTATGE MEDI AMBIENT

Anar al passat per conèixer el futur

La Fundació Endesa cedeix al Meteocat més de 20.000 arxius amb dades climatològiques de les centrals hidroelèctriques del Pirineu || Seran una part important d'un projecte que servirà per analitzar l'impacte del canvi climàtic als municipis de les comarques de muntanya

X. RODRÍGUEZ

Anar al passat per conèixer el futur. Aquest és l'objectiu del projecte *Clim'py* (en el qual treballen la universitat de Saragossa, el Servei Meteorològic de Catalunya o l'Agència Estatal de Meteorologia, entre altres institucions), que busca analitzar l'impacte del canvi climàtic al Pirineu al tractar-se d'una zona sensible. Una part molt important d'aquest estudi són les 73 carpetes amb més de 20.000 cartes hidrogràfiques que la Fundació Endesa ha cedit al Servei Meteorològic de Catalunya (Meteocat) i a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC). Aquests documents contenen dades meteorològiques de les centrals hidroelèctriques del Pirineu, entre les quals hi ha les de Camarasa o Capdella, en un període que va des del 1922 fins al 1992.

El responsable de projectes de la Fundació Endesa, Antonio Mera, va explicar que els treballadors recollien informació meteorològica des de les centrals, com per exemple les reserves dels embassaments i també els gruixos de neu i la pressió atmosfèrica. Mera va apuntar que les cartes eren "essencials per al funcionament de la companyia, que les conserva en paper per la seua importància" i "servien per gestionar els recursos hidràulics i per portar a terme estudis sobre possibles nous embassaments. "Entenem que l'empresa era conscient que aquestes dades servirien per es-

DOCUMENTS

Treballadors d'Endesa van recopilar durant 70 anys dades meteorològiques en més de 20.000 documents

tuïd el clima", va dir Mera.

De fet, les cartes recullen dades sobre episodis climàtics extrems com les riudes del 1937 al Pallars i Aran. Durant vora un segle, el fons històric d'Endesa ha conservat aquestes cartes hidrogràfiques amb 70 anys de dades i ara aquests arxius es digitalitzaran i catalogaran per poder incorporar la informació a les bases de dades. El responsable de l'àrea de Climatologia del Meteocat, Marc Prohom, va assenyalar que les dades cedides per la Fundació Endesa serviràn per "omplir buits a les bases de dades" i va apuntar que les cartes hidrogràfiques es conservaran a la cartoteca de l'ICGC (que és on es troba el fons històric del Meteocat).

LES CLAUS

Cartes hidrogràfiques

■ La Fundació Endesa ha cedit més de 20.000 cartes hidrogràfiques amb 70 anys de dades meteorològiques del Pirineu al Meteocat i a l'ICGC.

Treballadors d'Endesa

■ Els empleats d'aquestes centrals recollien les temperatures, la pressió atmosfèrica, les reserves dels pantans i fins i tot els gruixos de neu i gel.

Episodis extrems

■ Aquests documents inclouen dades sobre episodis climàtics extrems com les riudes de l'octubre del 1937 o del novembre del 1982 i també de la Guerra Civil.

Imatge d'un llac gelat a Capdella el 1929.

Una pàgina de les cartes hidrogràfiques de la Fundació Endesa.

"Cada 15 dies recollíem dades sobre el cabal dels rius d'Aran"

■ Un dels empleats d'Endesa que es van encarregar de recopilar dades meteorològiques va ser l'actual síndic d'Aran, Carlos Barrera. Va explicar que "cada quinze dies o una vegada al mes anàvem el cabal dels rius de la Val", a través d'un limnigraf (instrument que mesura l'aigua que circula pels rius) i després trasllàvem aquestes dades a les cartes hidrogràfiques per disposar d'un històric de cabals". També mesuraven la precipitació dels pluviòmetres d'alta muntanya, "que estaven instal·lats a l'Artiga de Lin, Bausen, Restanca o al Cap del Port de la Bonaigua". Barrera es va encarregar de recopilar totes aquestes dades des de l'any 1973 i va apuntar que ara reclamaran des del Consell General poder disposar-ne per poder analitzar l'evolució del clima a la Val d'Aran.

Alguns dels treballadors de la central de Gavet el 1932.

"Les cartes hidrogràfiques són una joia amb dades de la Guerra Civil"

■ "Les cartes hidrogràfiques són una joia perquè inclouen dades de la Guerra Civil, un període de què es disposa de poca informació." Així descriu Marc Prohom, del Servei Meteorològic de Catalunya, aquests arxius meteorològics. En la mateixa línia es va expressar Antonio Mera, de la Fundació Endesa, que va apuntar que "la Guerra Civil és un

període difícil de documentar". Així mateix, Mera va dir que les cartes es van fer amb dades obtingudes "a través d'observacions directes" i que ofereixen "dades comparades amb altres períodes", cosa que converteix aquests arxius en uns documents molt valuosos per dur a terme estudis sobre la climatologia i també relacionats amb el canvi climàtic.